

Bertel Haarders båltale

Taler

Bertel Haarder
Medlem af Folketinget for
Venstre

Dato

23. juni 2015

Det er bålet, der fanger vore øjne, selv om aftenen er lys. Vi samles om det, som vore forfædre har gjort i årtusinder siden isen forsvandt fra vore breddegrader. De tændte bål for at varme sig. De tændte bål for at holde de vilde dyr væk. De tændte bål for at advare mod fjender. Bålet varmer. Det fortærer. Det udsletter sig selv. Det ligner os mennesker. Der brænder en ild i os. Vi brænder hver især for noget, og vi brænder ud til sidst. Hvis vi ikke brænder for noget, så kan vi lige så godt lægge os til at dø. Det er ilden i os, der er vores bestemmelse og giver livet mening. Det er kærlighedens ild. Og hadets ild, desværre. I pinsesalmerne skriver Grundtvig om Helligånden som ”tunger af ild og dog prædiken mild” og om at ”Tungen gløder hos hedninger såvel som jøder”. Og i fædrelandssalmen skriver han om Ilden som symbol på Pinsen og Helligånden er billedet på det åndelige, på det, der adskiller mennesker fra dødt ler. Og han bruger ilden som symbol på det, vi i dag kalder sammenhængskraften i et land, som han kaldte ”kærlighed til fædrelandet”. ”Derfor hvad end verden siger og hvad verdensmagten vil, Står og falder jordens riger dog med kærlighedens ild, Hvor den blusser, bor livsgrøden, Hvor den slukkes, hersker døden.” Både mennesker og lande står og falder med den ild. Ilden er de store følelser. Det er alt det, der ikke forandrer sig over tiden. Det er den, vi finder hos de store dramatikere, selv om deres værker er hundreder af år gamle. Shakespeare, Ibsen, Kaj Munk. De vigtigste ting i tilværelsen forandrer sig ikke. Vi, der er samlet om bålet, har alle de væsentlige ting fælles med dem, der stod og sad om bålet i tidligere tider. Bålet blev også brugt til at bekæmpe ondskaben. Derfor brændte man hekse på bålet – især på den tid, da Kristian den Fjerde levede. I 1600 tallet. Han klagede over, at der blev brændt for få hekse. Han ville fordrive det onde. Han mente, det var heksenens skyld, når der var misvækst, kolde somre og isvintre. De var skyld i, at han tabte alle sine krige – og blev svigtet af sin elskede (Kirstine Munk). ”Hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde.” Det har digteren Holger Drachmann ret i. Sådan er det fortsat. Men vi brænder dem

ikke. Som jeg læste et sted: Nu brænder man ikke heksene på bålet. Nu udgiver man deres bøger! Men i stedet for bål har vi så fået medier. I mediernes flammehav fortæres både skyldige og uskyldige, hekse og godtfolk, der ikke passer på. Det så vi også i valgkampen, da der gik Panorama i debatten. Ved I for resten, hvad forskellen er på Vorherre og en journalist? – Vorherre tror ikke, at han ikke er journalist! – Forstod I den! Nå. Det var heldigvis ikke kun Venstre og radikale og SF, der tabte valget. Medierne tabte også. Og meningsmålingerne og kommentatorerne, der gladelig fortsætter deres spådomskunst, selv om deres spådomme har været forkerte. Nu sidder så Lars Løkke og forhandler og forhandler. Han må sande, som USA's præsident Bill Clinton engang sagde: "At være politisk leder er som at bestyre en kirkegård. Man har mange under sig, men ingen hører efter!" Men Danmark er da heldigvis ikke som i Grækenland, der nu endelig er løbet tør for andres penge. Lad os her ved bålet glæde os over vores herlige land og den herlige uforudsigelige sommer med byger, der går og kommer. Det er den danske sommer. "Danmark, nu blunder den lyse nat". Danmark, du vågner med søer blå. Ved Sct. Hans bål ved Øresund stod jeg ved siden af en svensker og sang netop denne sang, som er blevet kåret til Danmarks bedste sang. "Den er jo nationalistisk", sagde han. Og sandt nok, den nævner Danmark i hvert andet vers. Men hvad er der galt i det? Må man heller ikke elske sine forældre, søskende og kæresten? Vi har lov at være glade for vores land, når blot det ikke går ud over andre. Og vi skal huske dem, der ofrede sig og dem, der sled og slæbte, for at vi kunne komme så vidt, som vi er. Vi overlevede nederlagene i Napoleonskrigene, hvor vi mistede Norge. Netop i torsdags på valgdagen var det 200 året for Slaget ved Waterloo, hvor Napoleons og dermed også Danmarks skæbne blev besejret. Vi overlevede i stærkt formindsket størrelse, ligesom da vi overlevede svenskekrigene og tabte Skåne, Halland og Blekinge, der var pæredanske. Vi overlevede tre krige med Tyskland. Den ene værre end den anden. Vi overlevede den kolde krig med Sovjet. Vi så Berlinmuren falde. Polen rev sig fri, og de baltiske lande genopstod. Tyskland er blevet vore allerbedste og mest generøse allierede, som vi i enhver situation kan stole på, og som vi ikke skal tale dårligt om. Men Putins aggression i Ukraine får det til at løbe koldt ned ad ryggen. Nu må vi gentænke hele forsvarspolitikken, ikke mindst med tanke på Arktis, der ikke må være et tomrum, der frister Putin. Her er det oplagt med et nordisk samarbejde, som vi allerede har, når det gælder luftrummet over Island. Heldigvis har vi lagt småstatspolitikken bag os. Tidligere lod vi de andre slås for frihed og ret. Nu er det også blevet en sag for os. Vi har meldt os ind i verden. Danske fly opererer nu igen uden for landets grænser. Med massiv opbakning i befolkningen. Danske fly i Libyen var helt i

front, når militære mål skulle rammes uden at volde civil skade. De sværeste job overlod man til danskerne. Nu er det bekæmpelsen af islamisk Stat i Irak, det gælder. Nu er vi aktivistiske med alt, hvad det indebærer. For når man melder sig ind i verden, kan man også komme til skade. Jeg forstår godt, nogen spørger: Skulle vi ikke bare lade hele Mellemøsten sejle i egen sø? - De har jo så fået deres vilje, når det gælder Syrien. Det er jo endnu værre. Tidligere skrev vi fodnoter i NATO og generede vore allierede. Nu har NATOs ledelse indtil for nylig været dansk. Både den civile ledelse og den militære ledelse. Så er det, jeg tænker på tidligere bitre stridigheder om forsvaret. Det sjoveste var, da en radikal ordfører udtalte: I får ikke nye raketter, før I har brugt de gamle! Og en anden radikal, der udtalte: Slaget er tabt, men der er tid til at tabe et nyt! Bunden er ikke nået, men vi skal nok nå den. Vi har før været bagud - og tabt! Vi ved ikke, hvad det næste bliver. Om endnu en terroraktion vil lykkes. Om det går galt et eller andet sted. Det vigtigste er, at vi ikke dør af skræk og tryghedsnarkomani. Vi kan ikke eliminere enhver risiko. ”Det, vi især skal frygte, er frygten selv”, sagde den amerikanske præsident Roosevelt. Jeg tænker på det dagligt, når Rigsdagsgården på Christiansborg lukker for trafik, og når alle mænd skal tage deres livremme af i lufthavnene. Var det ikke lige netop den frygt, terrorister ønsker at skabe? Lad os ikke blive tryghedsnarkomaner. Vore muligheder er fantastiske. Lad os glæde os over det og bevare ilden i os, mens ilden foran os brænder ned. Jeg vil slutte med at sige som min gamle forstander på Askov Højskole: Herren velsigne og forbavse jer!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Båltale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/bertel-haarders-baltale-2015>